



# Digest cu privire la libertatea de întrunire pe timp de pandemie Nr.11

---

8 februarie 2022



---

**Autori:** Florin Gîscă, Alexandru Postica.

Toate drepturile sunt protejate. Conținutul publicației poate fi utilizat și reprodus în scopuri nonprofit și fără acordul prealabil al Asociației Promo-LEX, cu condiția indicării sursei.

Publicația a fost realizată în cadrul proiectului “Susținerea dreptului la protest în Republica Moldova / Susținerea dreptului la libertatea de întrunire în Republica Moldova”, implementat de către Asociația Promo-LEX, cu suportul financiar oferit de către *Parteneriatul Internațional Pentru Drepturile Omului (IPHR)*.

Opiniile exprimate în publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al *Parteneriatul Internațional Pentru Drepturile Omului (IPHR)*.



# CUPRINS

---

<b>INTRODUCERE</b>	3
<b>Evoluția reglementărilor cu impact asupra întrunirilor publice din luna ianuarie 2022</b>	4
<b>Situațiile analizate în luna ianuarie 2022</b>	6
27.01.2022   Orhei   Protest cu privire la susținerea deciziei CESP Orhei din 21.01.2022	6
31.01.2022 Chișinău   Protest organizat de A.O. "Salvgardare" în fața Președinției Republicii Moldova	7
31.01.2022   Orhei   Protest cu privire la deschiderea parcului de distracții OrheiLand	8
<b>RECOMANDĂRI</b>	9



# INTRODUCERE

---

Promo-LEX este o Asociație Obștească, care are drept scop dezvoltarea democrației în Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană, prin promovarea și protejarea drepturilor omului, monitorizarea proceselor democratice și consolidarea societății civile.

Elaborarea digestului cu privire la libertatea de întrunire are menirea să asigure și să protejeze dreptul la întrunire în contextul restricțiilor impuse în timpul pandemiei de COVID-19. Promo-LEX monitorizează în timp real modul de exercitare și de respectare a dreptului la întrunire în contextul pandemiei de COVID-19 în Republica Moldova. Scopul acestui efort de monitorizare constă în identificarea promptă a oricărei probleme, care ar putea afecta negativ exercitarea dreptului la întrunire și protest pașnic. Acest document și cele care vor urma, vin în suportul soluțiilor pentru eliminarea încălcărilor și limitărilor nejustificate ale dreptului la întrunire pașnică și protest.

Monitorizarea se efectuează de la distanță prin intermediul instrumentelor media online sau de monitorizare la fața locului. Experții analizează inclusiv modificările cadrului legal care afectează libertatea de întrunire, impactul practic al restricțiilor, abuzurile și tratamentul inegal din partea instituțiilor publice (inclusiv poliția și carabinierii), obstacolele, sancțiunile și alte probleme împotriva persoanelor și organizațiilor care exercită dreptul la libera întrunire, inclusiv prin protest offline și online.

Autorii au luat ca punct de pornire situația de facto creată în contextul măsurilor anti-pandemice impuse de autorități în anul 2020, când a fost instituită prima dată starea de urgență de către Parlamentul Republicii Moldova, iar ulterior și starea de urgență în sănătate publică.

Digestul va fi realizat lunar, astfel încât să producă un reper al modului de desfășurare a întrunirilor publice în Republica Moldova în context pandemic pe parcursul anului 2021. Pentru o mai bună înțelegere a analizei situațiilor, conținutul este împărțit în trei componente:

- constatări (sinteza situației obținute din informațiile publice plasate în câmpul mediatic, analiza documentelor/datelor din spațiul public, suprapunerea declarațiilor actorilor implicați);
- încadrare juridică (analiza succintă a normelor legale naționale, după caz internaționale, care se aplică situației descrise în constatări și în baza cărora sunt formulate concluziile);
- concluzii (expunerea subiectivă a echipei de analiză bazată pe constatările expuse racordate la normele de drept);

Totodată, în situația în care, vor fi identificate situații de criză sau aplicarea abuzivă a unor acțiuni din partea angajaților structurilor de forță, autorii vor încerca să identifice soluții legale pentru apărarea drepturilor persoanelor vătămate.

## Evoluția reglementărilor cu impact asupra întrunirilor publice din luna ianuarie 2022

În luna ianuarie 2022, CNESP a adoptat două hotărâri prin care a gestionat situația epidemiologică în contextul noului val de SARS-CoV-2 în varianta Omicron.

Prin [Hotărârea nr. 1 din 13.01.2022](#), CNESP a dispus prelungirea până la 15 martie 2022 inclusiv, pe întreg teritoriul Republicii Moldova, a stării de urgență în sănătate publică declarată prin [Hotărârea CNESP nr. 61 din 09.09.2021](#). Având în vedere că la 10.01.2022, în Republica Moldova, prin metoda de secvențiere, s-a confirmat prezența tulpinii Omicron, autoritățile au instituit măsuri speciale de trecere a frontiere de stat, cum ar fi prezentarea rezultatului negativ al unui test RT-PCR pentru infecția cu virusul SARS-CoV-2 nu mai vechi de 72 de ore sau a unui test antigen nu mai vechi de 48 de ore.

Prin [Hotărârea nr. 2 din 20.01.2022](#), CNESP a instituit în perioada 22 ianuarie - 20 februarie 2022, la nivel național, măsuri suplimentare de prevenire și control al infecției COVID-19, totodată a suspendat pentru perioada 22.01.2022 – 20.01.2022 aplicarea prevederilor pct. 4 și ale anexei nr. 2 la [Hotărârea CNESP nr. 62 din 22.09.2021](#), cu modificările ulterioare. CNESP a dispus măsuri speciale de a preveni răspândirea infecției cum ar fi introducerea muncii la domiciliu, stabilirea activității în ture, recomandarea de a desfășura ședințele de lucru online, dacă specificul activității permite.

Potrivit punctului 2.6. al Hotărârii s-a dispus sistarea următoarelor tipuri de activități: organizarea de evenimente private (nunți, botezuri, mese de pomenire, mese festive); activitatea zonelor de agrement și parcurilor de distracție; activitățile din incinta cluburilor de noapte și ringurilor de dans. Totodată potrivit punctului 2.9 întrunirile științifice, conferințele, seminarele, reuniunile sau alte evenimente profesionale similare cu prezență fizică a fost sistată cu dispunerea organizării în regim online. Potrivit punctului 2.10. activitățile în incinta teatrelor, cinematografelor, sălilor de concert se vor desfășura la capacitate de 50% din numărul de locuri existente în interior, cu obligația ca toți vizitatorii/clientii să prezinte la intrarea în unitate certificatul COVID-19 personalului desemnat de către administrator în acest sens.

În pofida mai multor tipuri de restricții în domeniul HORECA, desfășurarea întrunirilor publice nu au fost afectate prin această Hotărâre.

Prin [Hotărârea nr. 50 din 13.01.2022](#), CESP mun. Chișinău a prelungit starea de urgență în sănătate publică până la 15.03.2022. Totodată a fost instituit nivelul de risc "Alertă cod Portocaliu" ca urmare a incidenței înalte de îmbolnăviri cu COVID-19. A fost reiterat prin Hotărâre necesitatea respectării măsurilor de prevenție, evitarea locurilor aglomerate și păstrarea distanței sociale.

Prin [Hotărârea nr. 51 din 19.01.2022](#), CESP mun. Chișinău a fost instituit nivelul de risc "Alertă cod Roșu". Prin Hotărâre s-a dispus ca activitățile extrașcolare să se desfășoare în regim online în perioada 20.01.2022 – 03.02.2022. Totodată s-a dispus sistarea activității zonelor de agrement și parcurilor de distracții, a cluburilor de noapte și ringurilor de dans.

Prin [Hotărârea nr. 52 din 21.01.2022](#), CESP Chișinău a sistat temporar, pe perioada stării de urgență în sănătate publică, audiențele cetățenilor și s-a restricționat accesul acestora în subdiviziunile structurale ale autorităților administrației publice locale municipale. Recepționarea și examinarea solicitărilor adresate se va efectua prin intermediul poștei, corespondenței electronice sau la numerele de telefon desemnate

În municipiul Bălți prin [Hotărârea nr. 52 din 04.01.2022](#) a fost instituit nivelul de alertă ”Cod verde”. Ulterior prin [Hotărârea 53 din 18.01.2022](#) a fost instituit nivelul de alertă ”Cod portocaliu” pentru perioada 18.01.2022-31.01.2022 și au fost dispuse măsuri pentru stimularea vaccinării populației. Suplimentar a fost reiterată obligația purtării măștilor de protecție în cadrul tuturor evenimentelor publice cu aglomerații umane din spații deschise, la întrunirile cu caracter unic, adunările în masă cu respectarea distanței fizice de minim un metru.

Urmează de menționat faptul că perioada de monitorizare a coincis cu adoptarea stării de urgență. Astfel la inițiativa Guvernului Republicii Moldova, urmare a raportului Comisiei pentru Situații Excepționale depuse la 19.01.2022, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat [Hotărârea cu privire la instituirea stării de urgență](#) pe o durată de 60 zile.

Prin [Dispoziția nr. 2 din 27.01.2022, Comisia Situații Excepționale](#) a obligat ANRE „prin derogare de la termenele și procedurile legale” să examineze cererea depusă de Moldova Gaz, cu menționarea expresă că noile prețuri reglementare la gaze naturale se vor aplica „începând cu 1 ianuarie 2022”. Urmare a acestei dispoziții, la 28.01.2022 ANRE a aprobat noi tarife pentru consumul de gaze naturale cu o creștere semnificativă a prețului cu aplicarea acestora retroactiv cu începere de la 1 ianuarie 2022.

Aceste acțiuni au provocat desfășurarea mai multor proteste care au avut loc în diferite orașe ale Republicii Moldova sub formă de flash-mob. Astfel, la 29.01.2022 a fost organizat un flash-mob în fața Parlamentului Republicii Moldova organizat de Mișcarea Politică ”Congresul Civic”. În data de 30.01.2022 a fost organizat un alt flash-mob în or. Comrat, protestatarii au scandat lozinci împotriva creșterii tarifelor la gazele naturale și combustibil, la fel au fost scandate lozinci împotriva măsurilor de prevenire a răspândirii pandemiei de COVID-19. O bună parte din protestatari nu purtau măști de protecție.

În municipiul Chișinău și or. Orhei, la fel au avut loc o serie de proteste legate de instituirea unor măsuri speciale legate de declararea stării de urgență.

La 31.01.2022 în Republica Moldova erau vaccinate cu schema completă 1 011 693<sup>1</sup>. La sfârșitul lunii în cadrul instituțiilor medico-sanitare spitalicești, 752 de persoane erau internate în stare gravă cu infecția COVID-19 (creștere de 328% comparativ cu finalul lunii precedente), iar 241 de persoane (creștere cu de 204% comparative cu finalul lunii precedente) în stare extrem de gravă - internate în terapie intensivă și 35 aflate la respirație asistată.

---

1. <https://covidinfo.gov.md/stats>

### 27.01.2022 | Orhei | Protest cu privire la susținerea deciziei CESP Orhei din 21.01.2022

#### Constatări:

- În data de 27.01.2022, zeci de persoane s-au întrunit în fața Consiliului raional Orhei, pentru a susține decizia Comisiei de sănătate publică Orhei prin care au fost adoptate măsuri de nivel raional vizând pandemia de COVID-19. Participanții au scandat lozinci anti-guvernamentale. În cadrul mitingului de protest au luat cuvântul mai mulți funcționari din cadrul Consiliului raional Orhei, dar și lideri ai partidului ȘOR, care de fapt a fost și organizatorul acestui miting de protest. La finalul protestului a fost votată simbolic o rezoluție prin care s-a adoptat un vot de neîncredere și s-a solicitat dizolvarea Guvernului.
- Prin [Decizia Comisiei Extraordinare de Sănătate Publică din Orhei din 21.01.2022](#) s-a dispus de a face abstracție de la Hotărârile CNESP adoptate anterior și nemijlocit a fost permisă organizarea de evenimente pe teritoriul raionului Orhei și s-a dispus ca procesul de învățământ să se desfășoare cu prezența fizică.
- Ca urmare a adoptării deciziei, autoritățile centrale au anunțat desfășurarea unor verificări a legalității acestora și după caz adoptarea unor sancțiuni.
- Până la data publicării prezentei ediții a digest-ului nu este clar dacă măsurile declarate ca fiind întreprinse de către autoritățile centrale au avut vreo finalitate.

#### Încadrarea legală:

- » Conform art. 5 al. 1 a Legii nr. 26, întrunirile se pot desfășura în orice loc deschis publicului în afara clădirilor sau în afara altor spații închise accesului liber.
- » Potrivit art. 6 a Legii nr. 26 - organizatori ai întrunirilor pot fi persoane fizice cu capacitate deplină de exercițiu, grupuri de persoane, precum și persoane juridice. Totodată potrivit art. 7 a Legii nr. 26 - oricine este liber să participe activ sau să asiste la o întrunire.
- » Potrivit art. 16 a Legii nr. 26, întrunirile se desfășoară numai în mod pașnic, organizatorul trebuie să asigure accesul în clădirile din imediata apropiere a locului de desfășurare a întrunirii.

#### Concluzii:

- Exprimarea protestului locuitorilor din Orhei contra restricțiilor anti-pandemice prin intermediul întrunirii este o metodă legală, care nu a fost limitată prin hotărârile CNESP.
- Funcționarii și angajații unei autorități publice locale pot participa la o acțiune de protest.
- Spre deosebire de exprimarea protestului în cadrul întrunirii, actul de nerespectare a restricțiilor vizate de protest poate presupune un exercițiu de calificare care poate implica sancțiuni sau alte măsuri de coerciție legală.

# 31.01.2022 | Chișinău | Protest organizat de A.O. "Salvgardare" în fața Președinției Republicii Moldova

## Constatări:

- În data de 31.01.2022, un grup de până la 50 de persoane au participat la un protest organizat de către activista Maia Laguta, care a fost organizată în fața Președinției Republicii Moldova. Potrivit organizatorului protestul a avut un caracter spontan ca urmare a anunțării creșterii tarifelor la gazele naturale. Organizatorul A.O. "Salvgardare" a depus o declarație prealabilă la primăria m. Chișinău cu o oră înaintea desfășurării întrunirii<sup>2</sup>.
- Participanții la întrunire au purtat pancarte și au scandat slogane împotriva creșterii de tarife și slogane împotriva Maiei Sandu, Președinta Republicii Moldova. În mare parte participanții au purtat măști de protecție și au respectat distanța socială de 1 metru.
- Organizatorul întrunirii, Maia Laguta, dar și câteva persoane din anturajul său nu au purtat măști de protecție, iar la obiecțiile angajaților poliției cu privire la necesitatea purtării măștilor de protecție au refuzat să le pună. Mai mult ca atât organizatorul întrunirii Maia Laguta, în mod intenționat a forțat cordonul de polițiști care stăteau în fața ușii de intrare în Președinției.
- Prin Dispoziția Primăriei nr. 27-d din 28.01.2022<sup>3</sup>, a fost limitat temporar accesul publicului în anumite locuri publice din municipiu, inclusiv spațiul din fața Președinției. Limitarea a fost dispusă pentru facilitarea vizitelor delegațiilor oficiale din Letonia, Țările de Jos și Croația planificate în perioada 31.01-02.02.2022.
- În perioada desfășurării întrunirii, în fața Președinției nu a avut loc nici un eveniment prilejuit de vizitele oficiale menționate.

## Încadrarea legală:

- » Întrunirea se încadrează în prevederile [Legii privind întrunirile nr. 26/2008](#). Conform articolului 12 (1) în cazul întrunirii spontane, notificarea este admisă și fără respectarea formei scrise sau a termenului prevăzut la art.10 alin.(1), fiind suficientă furnizarea informației cu privire la locul, data, ora, scopul și organizatorul întrunirii, precum și cu privire la serviciile solicitate din partea autorității administrației publice locale.
- » Confor art. 5 (3) al [Legii privind întrunirile nr. 26/2008](#), în cazul desfășurării unor acțiuni oficiale, autoritatea administrației publice locale, la cererea autorităților interesate, poate declara închise temporar accesului publicului anumite locuri care, în mod obișnuit, sunt deschise accesului nelimitat al tuturor persoanelor. Închiderea accesului public trebuie aplicată cu bună credință, în intervalul de timp în care se desfășoară acțiunile oficiale.

## Concluzii:

- Întrunirea a fost desfășurată în limitele legale cu respectarea în mare parte a condițiilor impuse de CNESP, deși pe parcursul întrunirii au fost situații de nerespectare a distanțării fizice de un metru.

2.<https://intruniri.chisinau.md/?tzinfo=-120#?mod=meetings&do=ShowMeeting&MIId=3407&date=2022-01-31&back=list&targetid=maincontent>

3.<http://chisinau.md/doct.php?l=ro&idc=492&id=37054>

- Comportamentul organizatorului întrunirii Maia Laguta a fost unul care demonstra negarea obligației de purtare a măștii de protecție. Mai mult ca atât forțarea cordonului de poliție în contextul existent nu a fost o măsură necesară și proporțională în vederea desfășurării libere a întrunirii. Astfel Maia Laguta a avut un comportament provocator care ar fi putut periclita buna desfășurare a întrunirii.

## 31.01.2022 | Orhei | Protest cu privire la deschiderea parcului de distracții OrheiLand

### Constatări:

- În data de 31 ianuarie 2022, peste o sută de oameni au protestat, în preajma parcului de distracție OrheiLand, față de decizia Poliției de a sista activitatea parcului. În realitate însă poliția doar a pus în aplicare prevederile punctului 2.6 a Hotărârii CNESP nr. 2, prin care s-a dispus sistarea următoarelor activități zonelor de agrement și parcurilor de distracție.
- La protest au participat mai mulți funcționari din cadrul Consiliului raional Orhei, dar și deputați din Parlamentul Republicii Moldova.
- Potrivit [sefului adjunct la IGP](#), s-a stabilit că în parcul de distracții, care activa în data de 31.01.2022, erau încălcate flagrant prevederile Hotărârii CNESP nr. 2 din 20.01.2022, iar persoanele care au participat și care au admis activitatea parcului de distracții ar putea fi trași la răspundere.
- La rândul său, Primarul or. Orhei, proprietarul parcului de distracții, dar și unii deputați au invocat că potrivit Hotărârii CESP Orhei nu a fost dispusă suspendarea activității parcurilor de distracții din r. Orhei, astfel că activitatea desfășurată de către acest parc este perfect legală.

### Încadrarea legală:

- » Conform art. 5 al. 1 a Legii nr. 26, întrunirile se pot desfășura în orice loc deschis publicului în afara clădirilor sau în afara altor spații închise accesului liber.
- » Potrivit art. 6 a Legii nr. 26 - organizatori ai întrunirilor pot fi persoane fizice cu capacitate deplină de exercițiu, grupuri de persoane, precum și persoane juridice. Totodată potrivit art. 7 a Legii nr. 26 - oricine este liber să participe activ sau să asiste la o întrunire.
- » Potrivit art. 16 a Legii nr. 26, întrunirile se desfășoară numai în mod pașnic, organizatorul trebuie să asigure accesul în clădirile din imediata apropiere a locului de desfășurare a întrunirii.



### Concluzii:

- Exprimarea protestului locuitorilor din Orhei contra restricțiilor anti-pandemice prin intermediul întrunirii este o metodă legală, care nu a fost limitată prin hotărârile CNESP.
- Funcționarii și angajații unei autorități publice locale pot participa la o acțiune de protest.
- Spre deosebire de exprimarea protestului în cadrul întrunirii, actul de nerespectare a restricțiilor vizate de protest poate presupune un exercițiu de calificare care poate implica sancțiuni sau alte măsuri de coerciție legală.



## RECOMANDĂRI

---

-  Respectarea dreptului la libera întrunire ca metodă principală de exprimare a protestului, mai ales pentru exprimarea dezacordului cu restricțiile anti-pandemice.
-  Persoanele care își exercită dreptul la protest, trebuie să facă acest lucru în conformitate cu măsurile legale adoptate (purtarea măștilor, respectarea distanței). Totodată, este recomandabilă respectarea procedurilor legale de contestare a restricțiilor anti-pandemice și evitarea măsurilor unilaterale care ar putea submina eforturile de prevenire și combatere a răspândirii infecțiilor cu SARS-CoV-2.

